

Тазкия 187-дарс. Ҳирс, тамагир ва қаноат

ТАЗКИЯ
187-ДАРС

Шайх Мухаммад Содик Мухаммад Юсуф роҳимаҳуллоҳнинг «Тасаввуф ҳакида тасаввур», «Рӯҳий тарбия» 1-2-3-жузи ва «Хислатли хикматлар шархи» 1-2-3-4-5-жузи китоблари асосида бериб борилади. Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат этиш тавсия этилади.

19:00 / 04.06.2022 2457

Мусулмон инсон мол-дунёга ҳирс қўймайди ва кишилар қўлидаги бойликка тамагирлик қилмайди. У зарур нарса билан кифояланади ва борига қаноат қиласди.

Тамагирлик арабча «тамаъа» сўзидан олинган бўлиб, бир нарсани қалдан кучли орзу қилишга айтилади. «Тама қилди» билан «ҳирс қўйди» жумласи бир хил маънони англатади.

Роғиб «Муфрадот»да таманинг таърифида: «Тама нафснинг бир нарсага шаҳват ила боғланишидир», деган (207-бет).

Агар тами Аллоҳ таолонинг раҳматини орзу қилиш маъносида бўлса, яхши ҳисобланади. Бунга Иброҳим алайҳиссаломнинг тамалари мисол бўлади.

Аллоҳ таоло Шуаро сурасида Иброҳим алайҳиссаломнинг тамаларини шундай баён қиласди:

نَيْدُلْمَوِي يَتَّقِي طَخْ يَلْرَفْعِي نَبْلُأَوْ مَطْلَأَوْ

«Ва менинг хатоимни қиёмат куни мағфират қилишидан умидвор бўлганим (тами қилганим) ҳам Унинг Ўзи» (82-оят).

Аллоҳ таоло Ўзига хавф ва тами билан дуо қиласиганларни мадҳ этган.

Аллоҳ таоло Сажда сурасида марҳамат қиласди:

نۇقۇنىي مۇ آن قىزىر ۳۰ مەمۇت و ۳۰ بىر نۇع دى عاصىم لەنۇج ئاجاتتى

«Ёнбошлари ётар жойдан иироқ бўлур. Роббилирига қўрқув ва умидворлик (тама) ила дуо қилурлар ва ўзларига ризқ қилиб берган нарсаларимиздан нафақа қилурлар» (16-оят).

Аммо тама дунёning ўткинчи ҳойи-ҳаваси йўлида бўлса, ёмон нарса ҳисобланади.

Умар ибн Хаттоб розияллоҳу анҳу: «Билингки, тама фақирликдир. Тама қилмаслик бойликдир», деган.

Али ибн Абу Толиб розияллоҳу анҳу айтади: «Кўпгина ақлларнинг қулаши тамаларнинг чақмоғидандир».

Каъб ва Абдуллоҳ ибн Салом розияллоҳу анҳумо бирга бўлганларида Каъб розияллоҳу анҳу:

«Эй Ибн Салом! Илм арбоблари кимлар?» деб сўради.

«Унга амал қилувчилар», деди.

«Билганларидан кейин уламоларнинг қалбидан илмни кетказган нарса нима?» деди.

«Тамагирлик, нафснинг очкўзлиги ва одамлардан ҳожатинираво қилишларини сўраш», деб жавоб берди.

«Рухий тарбия» китоби асосида тайёрланди